

VALGdirektoratet

Samsvarserklæring - EVA Skanning

07.03.2025

Innhold

Om dette dokumentet	3
EVA Skanning.....	4
Bruksområder.....	4
Samsvarserklæring	6
Valgloven.....	6
Valgforskriften.....	10

Om dette dokumentet

EVA (Elektronisk valgadministrasjon) er Valgdirektoratets IT-systemportefølje som kommuner og fylkeskommuner benytter seg av for å støtte valggjennomføringen.

Norsk valglovgivning ligger til grunn valggjennomføringsprosessen slik den tilbys i det elektroniske valgadministrasjonssystemet EVA.

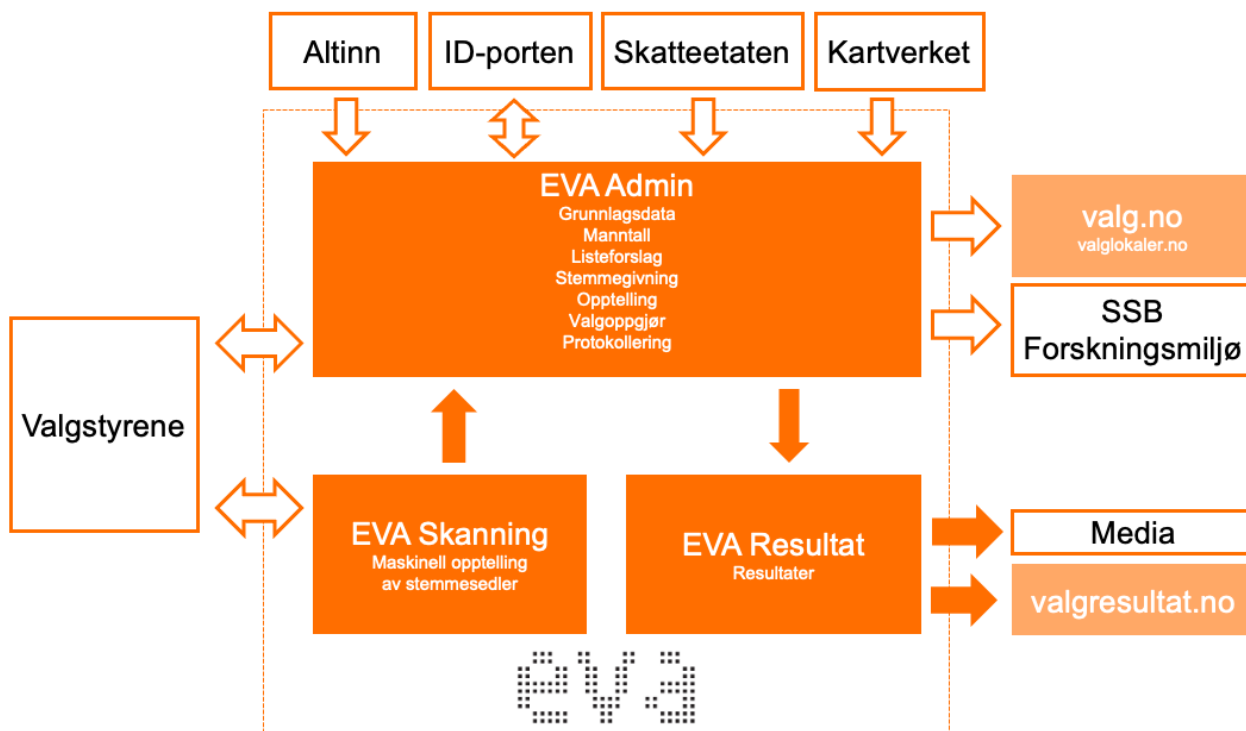
Samsvarserklæringen er Valgdirektoratets erklæring på at oppbyggingen og funksjonaliteten i EVA er i samsvar med gjeldende regelverk for gjennomføringen av valg i Norge.

EVA Skanning benyttes til maskinell telling av stemmesedler. Maskinell telling er ikke direkte regulert i lovverket, og forretningsregelmodulen i EVA Skanning er basert på reglene om opptelling og stemmesedler. Derav følger det at ikke alle bestemmelser i valglovgivningen kan omsettes til teknisk funksjonalitet i EVA Skanning. Enkelte bestemmelser omhandler for eksempel utelukkende manuelle prosesser. Erklæringen omtaler ikke konkret de delene av valglovgivningen som ikke kan omsettes til teknisk funksjonalitet.

EVA er ikke et saksbehandlingssystem og kan ikke erstatte valgstyrene sitt ansvar for å påse at valghendelsene blir gjennomført etter gjeldende regelverk, men fungerer som et støtteverktøy for kommuner og fylkeskommuner i de ulike fasene av valggjennomføring.

EVA har funksjonalitet som støtter opp om gjennomføringen av:

- Stortingsvalg
- Fylkestingsvalg
- Kommunestyrevalg
- Direkte valg til kommunedelsutvalg
- Sametingsvalg
- Valg til lokalstyret i Longyearbyen

Det er utarbeidet en samsvarserklæring for hver av EVA – applikasjonene.

EVA Skanning

EVA Skanning benyttes for maskinell telling av stemmesedler under opptelling. Maskinell telling er ikke direkte regulert i lovverket, og forretningsregelmodulen i EVA Skanning er basert på reglene om opptelling og stemmesedler. Dette blir førende for innholdet videre.

EVA Skanning er en valgfri tilleggsmodul til EVA Admin som et alternativ til at tall og rettelser påført stemmeseddelen tastes inn i EVA Admin manuelt. EVA Skanning tolker stemmesedlene maskinelt, før det overføres til EVA Admin.

EVA Skanning består igjen av 4 applikasjoner. EVA Skann, EVA jobbstyring, EVA Verifiser og EVA Stikkprøve.

EVA Jobbstyring administrerer prosessene under maskinell opptelling, samt overføre resultat fra EVA Skanning til EVA Admin.

EVA Skann skanner stemmesedler. Tolkningsmotoren som leser stemmeseddelbildet til et format for videre tolking av EVA Skanning.

EVA Verifiser benyttes ved manuell verifisering. Tolker EVA Skanning stemmeseddelen som en tvilsom stemme, vil denne gå til verifisering. Dersom rettelsene avviker mot regler for rettelser eller godkjenning av stemmesedler, må disse manuelt verifiseres.

EVA Stikkprøve gir brukerne mulighet til å hente ut en valgfri kasse for å manuelt kontrollere hvordan stemmesedlene er blitt lest og verifisert i EVA Skanning.

For at stemmesedlene skal kunne leses maskinelt, er alle stemmesedlene tilpasset skanningprogramvaren med styremerker og lesbare felt. Det må utvikles en stemmeseddelmal for hver stemmeseddeltype som skal benyttes under valghendelsene, slik at seddelen kan identifiseres og leses av EVA Skanning for de ulike valghendelsene. EVA Skanning er videre bygd opp med flere sett av forretningsregler for tolking av rettelser gjort på stemmesedlene. Systemdokumentasjonen til EVA Skanning gir mer informasjon om dette.

Stemmeseddelbildene lagres i en lokal database i EVA Skanning.

Valgkonfigurasjonen i EVA Skanning er hentet fra EVA Admin og må installeres og evt. oppdateres for hver kommune/fylkeskommune. Dette gjelder valghendelse, valgkretser, opptellingsmåter, parti, antall, nummerering og navn på listeforslagskandidater, samt opprettelse av brukere og roller for EVA Skanning. Siden valgkonfigurasjonen som hentes fra EVA Admin dekkes av samsvarserklæringen fra EVA Admin, er dette ikke nærmere beskrevet i denne erklæringen.

Bruksområder

Valggjennomføringen foregår over 4 faser, forberedelses-, stemmegivnings-, opptellings- og valgoppgjørfsfasen. EVA Skanning tilbyr IT-systemstøtte for opptellingsfasen for gitte funksjonsområder:

For kommuner (rettelser utført på stemmeseddelen behandles ikke ved stortingsvalg og fylkestingsvalg):

- Opptelling av
 - Forhåndsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler
 - Valgtingsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede

stemmesedler

- Overføring av opptellingsresultat til EVA Admin for
 - Forhåndsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler
 - Valgtingsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler

For fylkeskommuner (kontrolltelling av stemmesedler gjelder for stortingsvalg og fylkestingsvalg):

- Kontrolltelling av
 - Forhåndsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler
 - Valgtingsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler
- Overføring av opptellingsresultat til EVA Admin for
 - Forhåndsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler
 - Valgtingsstemmer
 - Endelig opptelling med partifordeling og rettelser, blanke og forkastede stemmesedler

Samsvarserklæring

Erklæringen gjelder:

Applikasjon	EVA Skanning

Følgende lover er funnet relevante for produktet:

Lovverk/ retningslinjer	Informasjon/ Lenke
Valgloven	https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-06-16-62
Valgforskriften	https://lovdata.no/forskrift/2024-11-05-2662

Valgloven

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 6-10. Adgang til å gi personstemmer	Opptelling	1) Ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg kan velgerne gi kandidater på stemmeseddelen personstemmer ved å sette kryss i ruten ved kandidatens navn. (2) Ved kommunestyrevalg kan velgerne i tillegg gi personstemmer til kandidater på andre valglister ved å føre kandidatnavnene opp på stemmeseddelen (slengerstemmer). Slike personstemmer kan gis til inntil så mange kandidater som tilsvarer 1/4 av det antallet medlemmer som skal velges til kommunestyret. Velgerne kan likevel alltid gi personstemme til minst fem kandidater fra andre lister. Når en velger gir personstemme til en kandidat på en annen liste, overføres én listestemme til den listen som denne kandidaten står oppført på. (3) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke	(1) Løsningen legger til rette for maskinell lesing av ekstra kryss for personstemmer ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. (2) Løsningen legger til rette for maskinell lesing av personstemme til kandidater fra andre valglister. EVA Skanning tolker og gjenkjenner håndskrift. Navn som ikke leses maskinelt går til manuell verifisering. (3) De ulike stemmeseddeltypene har ulike felter som leses av EVA Skanning. Velgerpåførte endringer utenfor disse feltene, vil ikke leses av skanner.

		med ved valgoppjøret	

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 10-3. Godkjenning av stemmesedler		(1) En stemmeseddel skal godkjennes hvis den har offentlig stempel det fremgår hvilket valg den gjelder det fremgår hvilket parti eller hvilken gruppe velgeren har stemt på partiet eller gruppen stiller liste i valgdistriktet. (2) En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i første ledd bokstav a og b er oppfylt. (3) En stemmeseddel for et annet valgdistrikt kan godkjennes bare hvis den gjelder et registrert politisk parti eller er blank. (4) Hvis en trykt stemmeseddel avviker fra valglisten, skal den regnes som likelydende med valglisten. Hvis kandidatlisten på en trykt stemmeseddel avviker fra den på valglisten, skal valgmyndighetene se bort fra velgernes personstemmer.	(1) Løsningen er tilpasset slik at stemmesedlene maskinelt leses og godkjennes dersom den har stempel, fremgår hvilket valg og hvilke parti/gruppe stemmeseddelen gjelder for. Løsningen er tilpasset slik at parti/grupper som stiller liste i valgkretsen maskinelt leses og godkjennes. (2) Løsningen er tilpasset slik at en blank stemmeseddel godkjennes forutsatt at seddelen har stempel og det fremgår hvilket valg seddelen gjelder. (3) Løsningen er tilpasset slik at stemmesedlene godkjennes som en partistemme dersom stemmeseddelen er beregnet på en annen valgkrets og dersom den gjelder et registrert politisk parti eller er blank. Løsningen er tilpasset slik at stemmesedler fra parti/grupper som ikke stiller liste i valgkretsen går til manuell verifisering og kan forkastes med årsak parti/gruppe stiller ikke liste til valg (4) Løsningen er tilpasset slik at trykte stemmesedler som avviker fra den på valglisten anses som stemme til valglisten, eventuelle personstemmer ses bort fra. Løsningen legger til rette for at kopier eller trykte stemmesedler som ikke er enslydende med den

			offisielle valglisten anses som stemme til valglisten. Ved andre avvik eller dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering.

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 10-5.Prinsipper for opptelling av stemmesedler	Opptelling	(1) Alle stemmesedler skal telles to ganger i kommunen. (2) Stemmesedler som er avgitt på forhånd, og stemmesedler som er avgitt på valgtinget, skal telles hver for seg. (3) Distriktsvalgstyret, fylkesvalgstyret og valgstyret bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp hvis ikke annet er fastsatt i loven her. (4) Opptellingen skal være offentlig	(1) Løsningen legger til rette for at minst to opptellinger skal foretas i kommunene og første opptelling må foretas manuelt. (2)Løsningen legger også til rette for at stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgting telles hver for seg.
§ 10-8.Gjennomføring av første opptelling		(1) Den første opptellingen av stemmesedler skal skje manuelt.	(1)Løsningen legger til rette for at resultat fra manuell telling er lagt inn i EVA før en eventuell maskinell telling kan legges inn.
§ 10-11.Gjennomføring av andre opptelling		(1) I den andre opptellingen skal stemmesedlene fra den første opptellingen telles på nytt. (2) Valgstyret bestemmer selv om den andre opptellingen skal skje manuelt eller maskinelt. (3) Den andre opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd, skal starte etter at den første opptellingen er avsluttet. (4) Den andre opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget, skal starte så snart som mulig etter at stemmesedlene har kommet inn til valgstyret.	(1 og 2) Løsningen legger til rette for minimum to tellinger i kommunen og den første tellingen skal alltid være manuell. (3)Løsningen legger til rette for at resultat fra manuell telling er lagt inn i EVA Admin før ny telling kan legges inn.

§ 10-12. Kontroll ved den andre opptellingen og registrering av personstemmer		(5) Resultatet av den andre opptellingen skal kunngjøres. (1) Ved kommunestyrevalg skal valgstyret i den andre opptellingen kontrollere gjennomføringen av valget i kommunen og registrere personstemmer som velgerne har gitt på stemmesedlene.	(1) Løsningen legger til rette for at valgstyret skal kontrollere registrering av personstemmer ved kommunestyrevalg ved andre telling uavhengig av om denne opptellingen gjøres manuelt eller maskinelt.

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§10-14, Opptelling, registrering av personstemmer og kontroll av valggjennomføringen	Opptelling	(1) Ved stortingsvalg skal distriktsvalgstyret telle opp alle stemmesedlene fra alle kommunene i valgdistriktet. (2) Ved fylkestingsvalg skal fylkesvalgstyret telle opp alle stemmesedlene fra alle kommunene i fylket. (3) Distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret bestemmer selv om stemmesedlene skal telles manuelt eller maskinelt. (4) Ved opptellingen av stemmesedlene skal fylkesvalgstyret også registrere personstemmer som velgerne har gitt på stemmesedlene.	(1 og 3) Løsningen legger til rette for kontroll opptelling av alle stemmesedlene fra alle kommunene i et valgdistrikt ved stortingsvalg skal gjøres av distriktsvalgstyret. Distriktsvalgstyret bestemmer selv om opptellingen skal gjøres manuelt eller maskinelt. (2, 3 og 4) Løsningen legger til rette for kontroll opptelling av alle stemmesedlene fra alle kommunene i fylket ved fylkestingsvalg skal gjøres av distriktsvalgstyret. Fylkesvalgstyret bestemmer selv om opptellingen skal gjøres manuelt eller maskinelt. Løsningen legger til rette for at ved maskinell telling leses og registreres personstemmer maskinelt. Dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering. Ved godkjenning av disse legger løsningen til rette for at det blir partifordelt korrekt og kommer med i den endelige opptellingen.

Valgforskriften

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 4-1.Frist for å legge opplysninger inn i det elektroniske valggjennomføringssystemet	Forberedelse	1) Valgstyret skal innen 31. mai i valgåret registrere følgende opplysninger i det elektroniske valggjennomføringssystemet: e. om den andre opptellingen skal skje manuelt eller maskinelt (2) Fylkesvalgstyret og distriktsvalgstyret skal innen 31. mai i valgåret registrere følgende opplysninger i det elektroniske valggjennomføringssystemet: d. om opptellingen skal skje manuelt eller maskinelt.	(1 og 2) Løsningen legger til rette for at valgorganene på kommune og fylkesnivå registrerer innen 31. mai i valgåret hvilken opptellingsmåte de skal benytte, manuelt eller maskinelt.
§ 11-2.Maskinell opptelling av stemmesedler og registrering av personstemmer	Opptelling	Maskinell opptelling av stemmesedler og registrering av personstemmer skal skje i henhold til fremgangsmåten for maskinell opptelling og registrering av personstemmer som følger av det elektroniske valggjennomføringssystemet.	Løsningen legger til rette for veiledning for fremgangsmåten for maskinell opptelling og registrering av personstemmer. Dersom valgorganene velger maskinell opptelling skal Valgdirektoratets system benyttes jfr. Valgloven § 20-1 (2)

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 11-4.Manuell stikkprøvekontroll	Opptelling	(1) Valgmyndighetene skal gjennomføre manuelle stikkprøver hvis a. opptellingen skjer maskinelt b. registreringen av personstemmer skjer maskinelt. (2) Manuelle stikkprøver skal gjennomføres i henhold til fremgangsmåten for manuell stikkprøvekontroll som følger av det elektroniske valggjennomføringssystemet.	Løsningen har legger til rette for manuell kontroll av stemmesedler under maskinell opptellingen, også dersom opptellingen omfatter registrering av personstemmer.

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 3-1.Utforming av stemmesedler med kandidatnavn ved stortingsvalg	Opptelling	(1) Utsiden av stemmeseddelen med kandidater skal ha en farget mønsterside med fargekode C0 M60 Y90 K0, og et mørkt mønsterfelt øverst. Utsiden av seddelen skal ha et hvitt stempelfelt.	(1,2,3,4)Løsningen er tilpasset for maskinell lesing av stemmeseddel med kandidatnavn ved stortingsvalg. Den leser valghendelse, partikode, partinavn, renummerering og stemmeseddelnummer,

		(2) Stemmeseddelen skal ha en hvit innside med navn på parti eller gruppe, opplysning om hvilket valg den gjelder og fornavn, etternavn og fødselsår på kandidatene. Navn på parti eller gruppe skal trykkes i minimum skriftstørrelse 20 punkt. (3) Nederst på stemmeseddelen innside skal det trykkes stemmeseddelnummer med 22 karakterer og en unik stemmeseddel-ID med 8 karakterer i font OCRB i skriftstørrelse 10 punkt. (4) Styremerker skal plasseres på innsiden og utsiden av stemmeseddelen.	stemmeseddel-ID, styremerker, samt gjenkjenner format. Ved avvik eller dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering. Løsningen legger til rette for at rettinger utført i tråd med veiledningen blir tolket. Ved avvik eller dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering. Seddelen kan kun tolkes som en partistemme, andre endringer er ugyldig. Løsningen legger til rette for at seddelnummer og seddel-ID tolkes. Dersom seddelen er en duplikat, eller seddelnummer ikke har identisk partikode som navn på partilisten, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering. (5) Løsningen legger til rette for at styremerkene tolker bak- og fremside, samt opp og ned. Ved avvik vil stemmeseddelen gå til manuell verifisering.

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 3-4.Utforming av stemmesedler med partinavn uten kandidatnavn		(1) Utsiden av stemmeseddelen med partinavn uten kandidater skal være lik utsiden av stemmeseddelen med kandidatnavn ved det aktuelle valget. (2) Stemmeseddelen skal ha en hvit innside med navnene til de registrerte politiske partiene som ved forrige stortingsvalg fikk minst 5 000 stemmer i hele landet, og inneholde navnene til politiske partier som er registrert i Partiregisteret etter forrige stortingsvalg. Navnene på partiene skal trykkes i skrifttype Arial med minimum skriftstørrelse 12	(1) Løsningen legger til rette for at avkryssingsstemmeseddel leses maskinelt for alle valghendelser. (2) Løsningen legger til rette for at velger kan påføre annen partiliste enn de registrerte partiene som er trykket eller blank stemme. Dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering. Seddelen kan kun tolkes som en partistemme eller blank stemme, andre endringer er ugyldig. Løsningen

		punkt og stå i alfabetisk rekkefølge. Innsiden av stemmeseddelen skal også inneholde informasjon om hvilket valg den gjelder. (3) Til venstre for partinavnene skal stemmeseddelen ha en kolonne med ruter for avkryssing. (4) Innsiden av stemmeseddelen skal også gi mulighet til å føre opp et annet politisk parti eller gruppe og å krysse av for blank stemme. (5) Nederst på stemmesedelens innside skal det trykkes stemmeseddelnummer med 22 karakterer og en unik stemmeseddel-ID med 8 karakterer i font OCRB i skriftstørrelse 10 punkt. (6) Stemmeseddelen skal trykkes med punktskrift. (7) Styremerker skal plasseres på innsiden og utsiden av stemmeseddelen. (8) Stemmeseddelen skal ha forskutt falsing og ha lik størrelse som stemmeseddelen med kandidatnavn ved det aktuelle valget.	legger til rette for at stemmeseddel går til manuell verifisering dersom partiliste ikke stiller liste i velgerens valgdistrikt.

Paragraf	Fase	Krav/ føring	Tiltak for å imøtekomme krav
§ 3-5.Utforming av blanke stemmesedler opptelling av stemmesedler.		(1) Utsiden av den blanke stemmeseddelen skal være lik utsiden av stemmesedlene med kandidatnavn ved det aktuelle valget. (2) Stemmeseddelen skal ha en hvit innside hvor det står «Blank stemmeseddel» eller «Blank røystesedel» i minimum skriftstørrelse 20 punkt og hvilket valg den gjelder for. (3) På stemmesedelens innside skal det trykkes: «BLANK STEMMESDEL Brukes til å stemme blankt» eller «BLANK RØYSEDEL Bruker ein til å røyste blankt» i minimum skriftstørrelse 20 punkt. (4) Nederst på stemmesedelens innside skal det trykkes stemmeseddelnummer med 22 karakterer og en unik stemmeseddel-ID med 8 karakterer i font OCRB i skriftstørrelse 10 punkt.	(1)Løsningen tilrettelegger for at blanke sedler leses maskinelt for stortingsvalg. Ved avvik eller dersom EVA Skanning ikke entydig kan tolke velgers intensjon, vil stemmeseddel gå til manuell verifisering.

		(5) Stemmeseddelen skal ha forskutt falsing og ha lik størrelse som stemmeseddelen med kandidatnavn ved det aktuelle valget.	